

Nr 977

Av herr Sjöholm m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 151, med förslag till lag om ändring i kommunal-skattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Den allmänna fastighetstaxering som verkställdes år 1965 föranledde väsentligt höjda taxeringsvärden. I syfte att förhindra att dessa höjningar skulle resultera i en stegring också av fastighetsägarnas inkomstskatt föreslog regeringen att såväl det procenttal som gäller för en- och tvåfamiljsvillor vid taxering enligt den s. k. schablonmetoden som repartitionstalet vid den kommunala inkomsttaxeringen skulle sänkas. Riksdagen godkände förslaget och hade sålunda anslutit sig till regeringens tanke att skattehöjning för villaägarna skulle förhindras. Mot bakgrunden av detta är det ytterst anmärkningsvärt att regeringen nu gör helt om och lägger fram förslag om en väsentlig skattesärskärpning just för villaägare.

Redan kravet på konsekvens i statsmakternas åtgärder gör att den nu föreslagna straffskatten för villaägare bör avvisas. Det föreligger emellertid åtskilliga andra skäl för avslag å propositionen.

Den debatt som föregått propositionsförslaget har visat — som Lantbrukets skattedelegation i sitt remissvar antyder — att den bakomliggande ambitionen härrör från en ovilja att medgiva villaägare avdrag för gäldränta å i fastigheten nedlagt kapital. Det göres i samband härmed gällande att villaägarna subventioneras skattevägen. Å en relativt god inkomst betyder givetvis med nuvarande progression ett ränteavdrag en hel del i reducerad skatt. Det måste emellertid framhållas att skattesystemet och de frågeställningar som där kan aktualiseras icke gärna kan få öva inverkan på villafastigheters bostadsvärden på det sättet att en hög marginals-kattenivå skall föranleda förhöjda bostadsvärden. Det är en självklarhet att hög progression gör avdragsposter starkt verksamma. Om dessa avdrag av denna anledning väcker olust synes korrektivet emellertid böra bestå av en sänkt progressivitet.

Departementschefen anger som stöd för förslaget bostadssociala skäl. Detta måste tydas så att finansministern anser att småhusbebyggelsen skall diskrimineras och hållas tillbaka till förmån för annan bebyggelse. Även detta står i bristande konsekvens med vad statsmakterna tidigare uttalat och skulle utgöra en olycklig förskjutning i regeringens bostadspolitik. Småhusbebyggelsen bör stimuleras, icke motarbetas.

Det är anmärkningsvärt att samtidigt som regering och riksdag varit

angelägna om att skydda hyresgäster i gemen för oskäligen hyreshöjningar och vi infört ett system med bostadssubventioner, som skänker hyreslättnader även åt hyresgäster som inte är i behov av sådana, förslag kan väckas om väsentligt höjda bostadskostnader för småhusägarna. Detta förstärker intrycket av propositionsförslaget som en punktaktion mot en kategori skattskyldiga, varvid man gjort avkall på både bostadspolitiska och skatte-tekniska principer och som ledmotiv haft i första hand syftet att åvågbringa en skatteskärpning just för denna kategori. Uttrycket »lyxvillor» har ju förekommit flitigt i debatten kring förslaget.

Det kan utan tvivel anses utmanande att bostadskonsumenter ordnar sin bostadsfråga genom att uppföra skrytbyggen i form av villor med byggnadsvärden uppåt en halv miljon kronor eller mer. Skrytbyggen förekommer ju f. ö. också i statlig och kommunal regi, vilket icke borde vara lättare att fördraga. Beträffande villabyggen — och villaköp — är det ostridigt så, att merparten finansieras av människor med måttlig ekonomisk kapacitet och att ett mycket stort antal av dessa har dragas med bostadskostnader som överstiger deras normala förmåga. Den av regeringens bostadspolitik förorsakade svåra bostadsbristen har bl. a. medfört att bostadssökande måst lösa bostadsfrågan på ett ekonomiskt ofördelaktigare sätt än de skulle ha önskat: de har nödgats investera upplånat kapital i villaköp eller villabygge, de har varit nödsakade köpa tomtmark med annan belägenhet och till annat och högre pris än de kalkylerat med, och amorteringar och räntor — nu högre än någonsin — har blivit så krävande att ekonomiska svårigheter ofta har uppträtt. Dessa människor — som nu avses skola beläggas med speciell straffskatt — tvingas avstå från mycket av det som andra med normalare boendekostnader regelmässigt tillgodogör sig: utlandsresor, lyxbil(ar), sommarvilla. De har genom regeringens bostadspolitik drivits dithän — och nu avkräver samma regering dem speciellt för dem avsedda pålagor.

Bland motiven för regeringsförslaget ingår också önskvärdheten av att inkomstbeskatta »det i villafastigheterna nedlagda kapitalet». Som ovan antytts har detta kapital i ett mycket stort antal fall nedlagts icke av villaägaren utan av en långivande bank — detta kapital ger ränta åt långivaren, inte åt husägaren. Frånsett detta synes det märkligt att just kapital nedlagt i egen bostad skall särskilt beskattas i fråga om fiktiv eller verklig förräntning. Personer som gör kapitalplaceringar i smycken eller konst — där förräntningen ofta kan vara av mycket betydande storleksordning — undslipper konstruktioner av det slag som nu uppställs i fråga om villaägare. När det gäller konst träder inte ens förmögenhetsbeskattningen in. Återigen framgår det att villaägarna skall sättas i en för dem menlig särställning.

För den händelse den föreslagna lagstiftningen avser att angripa effekten av ränteavdragen bör noteras för det första att konsekvensen kommer att drabba även den villaägare som till äventyrs inte har belånat sin fastighet

och för det andra att förslaget i så fall sannolikt kommer att motverka sina egna syften. Högre boendekostnader — som ju blir följderna av bifall till förslaget — kommer snarast att höja belåningsnivån och öka gäldräntorna med vikande skatteintäkter som följd. Effekten blir sålunda dubbelt olycklig: större ekonomiska svårigheter för villaägarna och sämre skatteutfall för statsverket.

Om det förhåller sig på det sättet att man vill komma åt konsumtion av lyxkaraktär synes ett avsevärt högre taxeringsvärde ha bort stipuleras som första tröskelbelopp; därutöver framstår det som ett svårt angrepp på principen om beskattningens likformighet och rättvisa att just innehavet av en villafastighet med visst taxeringsvärde skall kvalificera till extra pålagor. Den som har en lyxvåning och därutöver en sommarvilla med ett taxeringsvärde av upp till 95 000 kronor avses inte bli hänförlig till denna form av lyxbeskattning. Sakligt förhåller det sig väl ändå så att sommarvilla alltid i sin egenskap av alternativbostad har en viss karaktär av lyx och i varje fall mindre är att betrakta som en oundgänglig levnadsbetingelse. Det senare är emellertid alltid fallet med den enda bostad en familj förfogar över, den må så vara av enklare eller mera påkostat slag. Att här **i varje individuellt fall** söka dra gränsen mellan vad som är lyx och vad som är endast strikt behov är givetvis ogörligt. Lika ogörligt är det att konstruera ett skattesystem som godtagbart träffar vad som här skall anses vara lyxkonsumtion.

Departementschefen uppger att han våren 1966 tillsatt en utredning med uppgift att bearbeta resultatet av den senaste särskilda fastighetstaxeringen och att undersöka behovet av ändrade regler inom fastighetstaxeringens område. Då en av grunderna för det i propositionen framlagda förslaget anges vara de bristfälliga taxeringsvärdena synes det vara ändamålsenligt att avvakta utredningens ställningstagande innan beslut fattas i en fråga som avhänger av detta ställningstagande.

Med åberopande av vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta att avslå propositionen nr 151, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928.

Stockholm den 28 november 1966

Sten Sjöholm (fp)   Sven G. Andersson (fp)   Bertil Rubin (mbs)
